

1
BG

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА

**за създаване на Инструмент за сътрудничество в областта на ядрената безопасност и
извеждане от експлоатация за периода 2028 – 2034 година и за отмяна на регламенти
(Евратом) 2021/100 и (Евратом) 2021/948**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, и по-специално член 203 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид становището на Европейския парламент¹,

като има предвид, че:

- (1) Целта на настоящия регламент е да се установят правилата и процедурите за сътрудничеството в областта на ядрената безопасност и дейностите по извеждане от експлоатация, извършвани от Европейската общност за атомна енергия (наричана по-нататък „Общността“) в рамките на Инструмента за сътрудничество в областта на ядрената безопасност и извеждане от експлоатация (наричан по-нататък „инструментът“).

¹ Становище на ..., ОВ

- 2) За да се поддържат и насърчават постоянното повишаване на ядрената безопасност и нейното регулиране, Съветът прие Директива 2009/71/Евратом². Тази директива и спазването в Общността високи стандарти на ядрена безопасност, радиационна защита и управление на отработеното гориво и радиоактивните отпадъци са примери, които следва да се използват с цел насърчаване на държавите партньори да приемат подобни високи стандарти.
- 3) Общността и нейните държави членки са договарящи страни по Конвенцията за ядрена безопасност, приета на 17 юни 1994 г.³, и Единната конвенция за безопасност при управление на отработено гориво и за безопасност при управление на радиоактивни отпадъци, приета на 5 септември 1997 г.⁴
- 4) Държавите — членки на Съюза, са страни по Договора за неразпространение на ядреното оръжие, подписан на 1 юли 1968 г., и прилагат допълнителния протокол към съответните сключени от тях споразумения за гаранции с Международната агенция за атомна енергия (МААЕ)⁵.

² Директива 2009/71/Евратом на Съвета от 25 юни 2009 г. за установяване на общностна рамка за ядрената безопасност на ядрените инсталации (ОВ L 172, 2.7.2009 г., стр. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

³ ОВ L 318, 11.12.1999 г., стр. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/convention/1999/819/oj>.

⁴ Международна агенция за атомна енергия (МААЕ), Единна конвенция за безопасност при управление на отработено гориво и за безопасност при управление на радиоактивни отпадъци, приета на 5 септември 1997 г., влязла в сила на 18 юни 2001 г. Налична на адрес: <https://www.iaea.org/topics/nuclear-safety-conventions/joint-convention-safety-spent-fuel-management-and-safety-radioactive-waste>

⁵ Образец на допълнителен протокол към споразумението(ята) между държавата(ите) и Международната агенция за атомна енергия за прилагане на гаранции (INFCIRC/540), одобрен от Управителния съвет на МААЕ на 15 май 1997 г. На разположение в интернет на адрес: [INFCIRC/540 – образец на допълнителен протокол към Споразумението\(ята\) между държавата\(ите\) и Международната агенция за атомна енергия за прилагане на гаранции](#) и допълнителен протокол към Споразумението между Франция, Европейската общност за атомна енергия и Международната агенция за атомна енергия за прилагане на гаранции във Франция (INFCIRC/290/Add.1), одобрен от Управителния съвет на 11 юни 1998 г. На разположение в интернет на адрес: [INFCIRC/290/Add.1 – допълнителен протокол към Споразумението между Франция, Европейската общност за атомна енергия и Международната агенция за атомна енергия за прилагането на гаранции във Франция](#)

- 5) Тъй като в Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия („Договора за Евратом“) са обхванати както вътрешните, така и външните политики и се предвиждат полезни взаимодействия между тях, настоящият инструмент има два компонента, отнасящи се съответно до външните и вътрешните дейности.
- 6) По линия на външния компонент на инструмента следва да се подкрепят дейности в рамките на международното сътрудничество в областта на ядрената безопасност въз основа на действията, подкрепяни преди по силата на Регламент (Евратом) 2021/948 на Съвета⁶. Външният компонент е в съответствие с външната дейност, подпомагана съгласно Регламент (ЕС) 202X/XXXX [Глобална Европа], и я допълва.⁷
- (6A) Външният компонент на инструмента следва също така да насърчава международното сътрудничество въз основа на конвенции за ядрена безопасност и управление на радиоактивните отпадъци, като насърчава държавите партньори да станат страни по тези конвенции и дава възможност за периодични партньорски проверки на техните национални системи. Тези партньорски проверки осигуряват външна оценка на актуалното състояние и предизвикателствата в областта на ядрената безопасност в трети държави, като по този начин носят информация за целите на програмирането и определянето на приоритети за подкрепата на високо равнище от Съюза.
- 7) По линия на вътрешния компонент на инструмента следва да се подкрепят дейности в областта на извеждането от експлоатация и управлението на радиоактивни отпадъци от страна на Комисията (програмата на JRC за извеждане от експлоатация и управление на отпадъците), като се вземат предвид ядрените отговорности на Комисията, произтичащи от ядрени изследвания в миналото, проведени в обектите на Съвместния изследователски център (JRC), а именно JRC-Геел в Белгия, JRC-Карлсруе в Германия, JRC-Испра в Италия и JRC-Петен в Нидерландия, въз основа на действията, подкрепяни преди по силата на Регламент (Евратом) 2021/100 на Съвета⁸.

⁶ Регламент (Евратом) 2021/948 на Съвета от 27 май 2021 г. за създаване на Европейски инструмент за международно сътрудничество в областта на ядрената безопасност, допълващ Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, въз основа на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, и за отмяна на Регламент (Евратом) № 237/2014 (ОВ L 209, 14.6.2021 г., стр. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

⁷ Регламент (ЕС) .../... [Глобална Европа] на Европейския парламент и на Съвета за създаване на инструмента „Глобална Европа“ (ОВ, ..., ... ELI: ...).

⁸ Регламент (Евратом) 2021/100 на Съвета от 25 януари 2021 г. за създаване на специална финансова програма за извеждането от експлоатация на ядрени съоръжения и управлението на радиоактивни отпадъци и за отмяна на Регламент (Евратом) № 1368/2013 (ОВ L 34, 1.2.2021 г., стр. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/100/oj>).

- 8) Оценките на програмите показаха, че сложната структура на финансиране от Съюза е фактор, възпрепятстващ въздействието на бюджета на Съюза поради административната тежест, която следва да бъде намалена, когато е възможно. Дейностите, извършвани в сферата на международното сътрудничество в областта на ядрената безопасност и на извеждането от експлоатация на съоръжения на JRC за ядрени изследвания съгласно регламенти (Евратом) 2021/100 и (Евратом) 2021/948, са прегрупирани, за да се уреждат от един-единствен правен акт с цел намаляване на административната тежест.
- 9) Общата цел на инструмента е да допринесе за висока степен на ядрена безопасност, радиационна защита, за безопасно управление на отработеното гориво и радиоактивните отпадъци, за извеждане от експлоатация и за прилагане на ефикасни и ефективни гаранции за ядрения материал[...] по прозрачен и отговорен начин.
- 10) Настоящият регламент има за цел също така да осигури по-голяма гъвкавост в програмния подход, включително по отношение на условията за предоставяне на помощ и на допустимите субекти, за да се отговори на непредвидените нужди, установени в рамките на оценките и консултациите съгласно Регламент (Евратом) 2021/948.
- 11) Сътрудничеството, предоставяно от Общността съгласно настоящия регламент, не е насочено към насърчаване на ядрената енергия в държавите партньори⁹ или към изграждането на нови атомни електроцентрали и не следва да бъде насочено към увеличаване на приходите от експлоатацията на атомна електроцентрала за производство на електроенергия и топлинна енергия.

⁹ Регламент (Евратом) 2021/948 на Съвета от 27 май 2021 г. за създаване на Европейски инструмент за международно сътрудничество в областта на ядрената безопасност, допълващ Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, въз основа на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, и за отмяна на Регламент (Евратом) № 237/2014 (ОВ L 209, 14.6.2021 г., стр. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

- (11A) Инструментът следва да допринася за засилването на ефективния и независим регулаторен контрол и на дейностите за изграждане на свързан с безопасността капацитет в държавите партньори, насочен главно към компетентните регулаторни органи и, когато е целесъобразно, към определените от тях организации за техническа подкрепа.
- 12) [С настоящия регламент се определя индикативен финансов пакет за целия инструмент. За целта на настоящия регламент текущите цени се изчисляват, като се използва фиксиран дефлатор от 2 %.]
- 13) В бързо променящата се икономическа, социална и геополитическа среда неотдавнашният опит показва необходимостта от по-голяма гъвкавост на многогодишната финансова рамка и разходните програми на Съюза. В този смисъл, и съобразно целите на настоящия регламент, при финансирането следва надлежно да се отчете развитието на нуждите в различните области на политиката и приоритетите на Съюза, както е установено в съответните документи, публикувани от Комисията, в заключенията на Съвета и в резолюциите на Европейския парламент, като същевременно се осигури достатъчна предвидимост за изпълнението на бюджета.

- 14) За инструмента се прилага Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета¹⁰. В него са определени правилата за изготвянето и изпълнението на общия бюджет на Съюза, включително правилата за безвъзмездните средства, наградите, нефинансовите дарения, поръчките и непрякото управление под формата на финансови инструменти и бюджетни гаранции.
- 15) [Размерът на бюджетните кредити, разпределени за инструмента, както и програмният период и разпределението на средствата между различните дейности следва да бъдат преразгледани въз основа на резултатите от оценката, извършена съгласно член 10 от Регламент (ЕС, Евратом) 202X/XXXX на Европейския парламент и на Съвета¹¹ [Регламент за изпълнението].]

¹⁰ Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L, 2024/2509, 26.9.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

¹¹ Регламент (ЕС) (ЕС, Евратом) .../... [Регламент за изпълнението] (ОВ, ..., ... ELI: ...).

- 16) В съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹², Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета¹³, Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета¹⁴ и Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета¹⁵ финансовите интереси на Съюза следва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности и измами, събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и когато е целесъобразно, налагане на административни санкции. В съответствие по-специално с регламенти (ЕС, Евратом) № 883/2013 и (Евратом, ЕО) № 2185/96 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) може да извършва разследвания, включително проверки и инспекции на място, за да установи дали е налице измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 Европейската прокуратура може да разследва и да преследва по наказателен ред измамите и другите незаконни дейности, засягащи финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета¹⁶. В съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 всички лица или субекти, получаващи средства на Съюза, следва да оказват пълно сътрудничество при защитата на финансовите интереси на Съюза, да предоставят необходимите права и достъп на Комисията, на OLAF, на Европейската прокуратура и на Европейската сметна палата и да гарантират, че всички трети страни, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

¹² Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

¹³ Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

¹⁴ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

¹⁵ Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁶ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателнонаправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- 17) [Инструментът трябва да се изпълнява в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 202X/XXXX [Регламент за изпълнението], с който се установяват правилата за проследяване на разходите и рамката на изпълнението на бюджета, включително правилата за осигуряване на еднакво прилагане на принципите за ненанасяне на значителни вреди и за равенство между половете, посочени съответно в член 33, параграф 2, букви г) и е) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, правилата за мониторинг и докладване относно изпълнението на програмите и дейностите на Съюза, правилата за създаване на портал на Съюза за финансиране и правилата за оценка на програмите, както и други хоризонтални разпоредби, приложими за всички програми на Съюза, като например тези относно информацията, комуникацията и видимостта.]
- 18) Формите и методите за изпълнение на финансирането от Съюза, установени в настоящия регламент, следва да се избират въз основа на способността им за постигане на конкретните цели на действията и за постигане на резултати, като се вземат предвид по-специално разходите за проверките, административната тежест и очакваният риск от неспазване. Това следва да включва разглеждане на възможността за използване на еднократни суми, единни ставки и единични разходи, както и на финансиране, което не е свързано с разходи, както е посочено в член 125, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

- 19) Координирането на дейностите, изпълнявани съгласно настоящия регламент, следва да бъде постигнато чрез текуща работа и диалог с държавите членки, държавите партньори и съответните им органи, по-специално компетентните регулаторни органи в областта на ядрената безопасност, гаранциите за ядрения материал и извеждането от експлоатация, за да се избегне дублиране.
- 20) [За да се гарантира последователно изпълнение на външната дейност, правилата и процедурите, установени в Регламент (ЕС) 202X/XXXX [Глобална Европа], следва да се прилагат за изпълнението на външния компонент на инструмента, когато е целесъобразно, и в разпоредбите относно изпълнението съгласно настоящия регламент следва да се прави позоваване на разпоредбите, предвидени в посочения регламент.]
- 21) По отношение на външния компонент на инструмента годишните или многогодишните планове за действие и мерките, посочени в настоящия регламент, следва да представляват работни програми по смисъла на Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. Годишните или многогодишните планове за действие следва да се състоят от набор от мерки, групирани в един документ.
- (22) Плановите за действие в рамките на външния компонент на инструмента следва да се приемат ежегодно, освен ако поради естеството и целите на дейностите не е оправдано приемането на многогодишни планове.
- 23) Комисията следва да приема многогодишни индикативни програми, които са съгласувани с многогодишните индикативни програми, посочени в глава 1 от Регламент (ЕС) 202X/XXXX [Глобална Европа], и ги допълват.

- 24) Цялостната рамка на политиката за изпълнението на външния компонент на инструмента следва да бъде съставена от политиките, определени в споразуменията за асоцииране към инструмента, споразуменията за партньорство и сътрудничество, многостранните споразумения, споразуменията за сътрудничество в ядрената област, меморандумите за разбирателство, договорите, конвенциите и други споразумения, с които се установява отношение между Общността и нейните държави партньори, както и от заключенията на Европейския съвет и заключенията на Съвета, декларациите от срещи на върха, заключенията от срещи на високо равнище с държавите партньори, съобщенията от Комисията и съвместните съобщения от Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност. При вземането на решение относно участието на държави партньори във външния компонент на инструмента трябва да се спазват съответните прерогативи на Съвета и Комисията съгласно член 101 от Договора за Евратом.
- 25) По линия на външния компонент на инструмента може да се финансират действия във всяка държава партньор в съответствие с критериите, определени в настоящия регламент, и със съответните споразумения, позволяващи участието на държавата партньор в инструмента. Следва да се дава приоритет на лица и субекти от присъединяващи се държави, държави кандидатки, потенциални държави кандидатки и държави в рамките на европейската политика за съседство.
- 26) Международното сътрудничество следва да се основава на основните принципи за безопасност, определени в стандартите за безопасност на МААЕ, като също така се вземат предвид, когато е уместно, трансграничните въздействия върху околната среда, без да се оказва неблагоприятно въздействие върху дейностите за сътрудничество и предоставяне на помощ по инструмента.

- (27) Сътрудничеството по инструмента с държави партньори, които не са в състояние да изпълнят критериите за страни по международни инструменти, по-специално когато такова участие подлежи на условия, свързани с държавност, членство или признаване в рамките на Организацията на обединените нации или други съответни многостранни споразумения, или когато процедурите за присъединяване към такива международни инструменти са в ход, може по изключение да се осъществява[...] с оглед постигане на целите на регламента.
- (28) Като се има предвид продължаващата необходимост от повишаване на безопасността при използването на ядрената енергия за мирни цели в държавите партньори и като се взема предвид развитието в тази област към момента и в бъдеще, инструментът следва да преследва целите за насърчаване на най-високите равнища на ядрена безопасност и радиационна защита, за подкрепа на отговорното и безопасно управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци, както и за ефективно и ефикасно прилагане на гаранциите за ядрения материал в държавите партньори. Това следва да включва, наред с другото, саниране на радиационно замърсени стари обекти, укрепване на регулаторния капацитет и свързаните с него способности за гарантиране на ядрената безопасност и радиационната защита при настоящите приложения и бъдещото развитие в областта на използването на ядрената енергия за мирни цели, както и радиационната защита при нови медицински приложения, включващи йонизиращо лъчение.

- 29) [Агресивната война на Русия срещу Украйна причинява щети на украинската инфраструктура, в това число на ядрените електроцентрали в страната, както се вижда от нападението с дроне на 14 февруари 2025 г. срещу новия защитен саркофаг в Чернобил. Що се отнася до подкрепата от Съюза за свързаните с Украйна нужди в областта на ядрената безопасност, бюджетните кредити, осигурени от резерва за Украйна, посочен в член 6 от Регламент (ЕС, Евратом) 202X/XXXX на Съвета [Регламента за МФР], може да се отпускат за подкрепа, предоставяна в рамките на външния компонент на инструмента, под формата на безвъзмездна подкрепа, финансови инструменти и провизиране на бюджетната гаранция. Подкрепата, предоставяна на Украйна по линия на външния компонент на инструмента по настоящия регламент под формата на заеми съгласно Решение № 77/270/Евратом на Съвета, следва да се предоставя до размера, установен в Решение № 77/270/Евратом на Съвета, и до тавана, посочен в член 6, параграф 2, втора алинея от Регламента за Глобална Европа. Ако тези заеми трябва да бъдат предоставени на Украйна като суверенна държава, те следва да бъдат покрити от гаранцията, предоставена в съответствие с член 2, параграф 3, втора алинея от Регламент (ЕС, Евратом) 202X/XXXX на Съвета [Регламента за МФР]. Поради това е целесъобразно да се предвиди дерогация от член 214, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 и да не се определя процент на провизиране за тези заеми за Украйна, както е предвидено в член 24, параграф 3, последна алинея от Регламента за Глобална Европа.]
- 30) [С цел да се осигури съгласуваност, бюджетната гаранция и финансовите инструменти, включително когато са съчетани с други форми на безвъзмездна подкрепа при операции за смесено финансиране, по външния компонент на инструмента следва да се изпълняват в съответствие с приложимите правила на Регламент (ЕС) 202X/XXXX [Глобална Европа] чрез споразумения, сключени за този вид подкрепа по линия на механизмите за изпълнение на „Глобална Европа“.]

- 31) По отношение на външния компонент, когато подкрепата от Съюза по инструмента следва да бъде предоставена под формата на бюджетна гаранция или финансов инструмент, включително когато е съчетана с безвъзмездна подкрепа при операция за смесено финансиране, е необходимо тази подкрепа да се предоставя изключително чрез механизмите за изпълнение на „Глобална Европа“ в съответствие с приложимите правила на механизмите за изпълнение на „Глобална Европа“.¹
- 32) Тясното сътрудничество с международни организации, преследващи цели, подобни на тези на инструмента, и посочени в дял II, глава 10 от Договора за Евратом, по-специално с Международната агенция за атомна енергия (МААЕ), се счита за необходимо за успешното сътрудничество в областта на ядрената безопасност.
- 33) Най-ефективното използване на наличните ресурси може да се постигне чрез последователност и взаимно допълване между инструментите на Съюза за външно финансиране, както и чрез създаването на полезно взаимодействие с други политики и програми на Съюза. За да се увеличи максимално въздействието на комбинираните намеси за постигане на обща цел, настоящият регламент следва да даде възможност за съчетаването на финансови средства с други програми на Общността и на Съюза, при условие че финансиранятия не покриват едни и същи разходи.

- 34) С предишната финансова програма съгласно Регламент (Евратом) 2021/100 беше доказана допълнителната добавена стойност от Общността чрез събирането и разпространяването на знания. Въз основа на член 8 от Договора за Евратом и съгласно член 7 от Директива 2011/70/Евратом на Съвета¹⁷ JRC отговаря за управляването на своите натрупани ядрени отговорности и за извеждането от експлоатация на своите ядрени съоръжения, които са били спрени, в съответствие с приложимото национално законодателство. В съответствие с това на програмата на JRC за извеждане от експлоатация и управление на ядрените отпадъци беше даден ход през 1999 г. със съобщение до Европейския парламент и до Съвета¹⁸, като от този момент Комисията редовно представя актуална информация относно напредъка на тази програма¹⁹.
- 35) Комисията стигна до заключението, че оптималният вариант за удовлетворяване на изискванията, произтичащи от член 5, параграф 1, буква е) и член 7 от Директива 2011/70/Евратом на Съвета, е да се следва стратегия, при която се комбинират дейностите по извеждане от експлоатация и управление на радиоактивните отпадъци, като същевременно се започнат обсъждания на доброволен принцип между JRC и държавите членки — домакини, относно евентуалното прехвърляне на отговорностите във връзка с извеждането от експлоатация и управлението на отработено гориво и на радиоактивни отпадъци в случай на взаимни споразумения между Комисията и държавите членки — домакини. JRC следва да осигурява и поддържа адекватни ресурси за изпълнение на задълженията си във връзка с извеждането от експлоатация и безопасността при управлението на отработено гориво и радиоактивни отпадъци.

¹⁷ Директива 2011/70/Евратом на Съвета от 19 юли 2011 г. за създаване на рамка на Общността за отговорно и безопасно управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци (ОВ L 199, 2.8.2011 г., стр. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

¹⁸ Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета от 17 март 1999 г. относно извеждането от експлоатация на остарели ядрени инсталации и управлението на отпадъците: Натрупани отговорности, произтичащи от ядрени дейности, извършвани в JRC съгласно Договора за Евратом (COM (1999) 114 final).

¹⁹ SEC(2004) 624, COM(2008) 903 и COM(2013) 734.

- 36) За да се осигурят еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент, следва да се предоставят изпълнителни правомощия на Комисията. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета²⁰.
- 37) Комисията следва незабавно да приема приложимите актове за изпълнение за приемане или изменение на годишните или многогодишните планове за действие и мерките в рамките на външния компонент на инструмента, когато в надлежно обосновани случаи, свързани с необходимостта от бърза реакция от страна на Общността, наложителни причини за спешност налагат това.
- 38) В съответствие с член 9 от Решение 2010/427/ЕС на Съвета върховният представител, в качеството си на заместник-председател на Комисията, осигурява цялостната политическа координация на външната дейност на Съюза, като гарантира единството, последователността и ефективността на тази дейност, по-специално чрез прилагането на настоящия инструмент.
- 39) Позоваванията на инструментите за външна помощ в Решение 2010/427/ЕС на Съвета²¹ следва да се тълкуват като позовавания на настоящия регламент и на регламентите, посочени в него. Комисията следва да гарантира, че настоящият регламент се прилага в съответствие с ролята на Европейската служба за външна дейност, както е предвидено в посоченото решение.

²⁰ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²¹ Решение 2010/427/ЕС на Съвета от 26 юли 2010 г. за определяне на организацията и функционирането на Европейската служба за външна дейност (ОВ L 201, 3.8.2010 г., стр. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj>).

- 40) За да се осигури приемственост при предоставянето на подкрепа за имащите отношение области на политиката и да се даде възможност изпълнението да започне от началото на многогодишната финансова рамка за периода 2028—2034 г., настоящият регламент следва да се прилага от 1 януари 2028 г.
- 41) В рамките на ограничителните мерки на Съюза, приети въз основа на член 29 от ДЕС и член 215, параграф 2 от ДФЕС, никакви средства или икономически ресурси не могат да се предоставят пряко или непряко на посочени физически или юридически лица, субекти или органи или в тяхна полза. Поради това на тези физически или юридически лица, субекти или органи, както и на юридическите лица, субектите или органите, притежавани или контролирани от тях, не следва да се предоставя подкрепа.
- 42) Поради това регламенти (Евратом) 2021/100 и (Евратом) 2021/948 следва да бъдат отменени,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

1. С настоящия регламент се създава Инструментът за сътрудничество в областта на ядрената безопасност и извеждане от експлоатация (наричан по-нататък „инструментът“) [за периода от 1 януари 2028 г. до 31 декември 2034 г.].
2. В него се определят целите на инструмента, неговият ориентировъчен бюджет [за периода от 1 януари 2028 г. до 31 декември 2034 г.], формите на финансиране от Съюза и правилата за предоставяне на такова финансиране по линия на инструмента. В него се разглеждат и особеностите на всеки от двата компонента на инструмента: външния компонент и вътрешния компонент.

Цели на инструмента

1. Общата цел на външния компонент на инструмента е да допринесе за висока степен на ядрена безопасност, радиационна защита, за безопасно управление на отработеното гориво и радиоактивните отпадъци, за извеждане от експлоатация и за прилагане на ефикасни и ефективни гаранции за ядрения материал[...] в държавите партньори, при взаимно допълване с Регламент (ЕС) 202X/XXXX [Глобална Европа], и въз основа на дейностите в рамките на Общността, включително на имащата отношение нормативна уредба на Евратом.

За целите на настоящия регламент „държава партньор“ има значението, установено в член 2, параграф 10 от Регламент (ЕС) 202X/XXXX [Глобална Европа].
2. Общата цел на вътрешния компонент на инструмента е да се подкрепи извеждането от експлоатация на ядрените съоръжения на Комисията в обектите на Съвместния изследователски център (JRC) в съответствие с нуждите, определени в съответните планове за извеждане от експлоатация, както и да се управляват безопасно отработеното гориво, ядрените материали и радиоактивните отпадъци. Освен това чрез инструмента се подкрепят обменът на произтичащите от процеса на демонтиране и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения и от управлението на възникналите радиоактивни отпадъци опит, ноу-хау, най-добри практики и знания, които ще бъдат споделени по структуриран начин със заинтересованите страни от Общността.

3. Външният компонент на инструмента има следните специфични цели:

- а) насърчаване на ефективна култура на ядрена безопасност и радиационна защита и на прилагането на най-високите стандарти за ядрена безопасност и радиационна защита, включително по отношение на свързаната с безопасността сигурност на доставките, подготвеността и реагирането при извънредни ситуации, развитието на капацитета и прозрачността в процесите на вземане на решения от органите в държавите партньори;
- б) подкрепа за отговорното и безопасно управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци и за извеждането от експлоатация и възстановяването на околната среда на бивши ядрени площадки и инсталации в държавите партньори;
- в) укрепване на ефикасните и ефективни гаранции за ядрения материал в държавите партньори.

При осъществяването на действия по линия на външния компонент се отдава приоритет на засилването на ефективния и независим регулаторен контрол и на дейностите за изграждане на капацитет в държавите партньори, включително чрез подкрепа за компетентните регулаторни органи и когато е целесъобразно, за определените от тях организации за техническа подкрепа.

4. Вътрешният компонент на инструмента има следните специфични цели:

- а) подкрепя за плана за извеждане от експлоатация и осъществяване на дейностите за демонтиране и дезактивация на ядрените съоръжения на Комисията в обектите на JRC в съответствие с националното право на държавата членка — домакин, осъществяване на безопасно управление на съответните радиоактивни отпадъци и, по целесъобразност, подготовка на евентуалното прехвърляне на съответните ядрени отговорности от JRC към държавата членка — домакин;
- б) подкрепя за JRC да продължи да развива връзки и да подобрява обмена между заинтересованите страни от Съюза, включително регулаторните органи, предприятията и институциите за обучение, по въпросите на извеждането от експлоатация на ядрени съоръжения, за да се осигурят систематичното разпространение на знания, най-добри практики и извлечени поуки и споделянето на придобития опит във всички имащи отношение области като регулирането и обучението, както и за да се развият потенциални полезни взаимодействия на равнището на Съюза.

Прехвърлянето, посочено в първа алинея, буква а), е доброволно за всяка държава членка — домакин, и е предмет на двустранно споразумение, сключено между Комисията и държавата членка — домакин. В това двустранно споразумение се включва разпоредба, че всички разходи за извеждане от експлоатация на ядрените съоръжения на Комисията в обектите на JRC и за съхраняване на свързаните с тях радиоактивни отпадъци се заплащат от Общността и са в пълно съответствие с Директива 2011/70/Евратом. Обсъжданията на доброволен принцип между Комисията и държавата членка — домакин, относно евентуалното прехвърляне на отговорностите, посочени в първа алинея, буква а), могат да започнат не по-късно от две години след датата на влизане в сила на настоящия регламент.

[Член 3

Бюджет

1. Индикативният финансов пакет за изпълнение на инструмента за периода от 1 януари 2028 г. до 31 декември 2034 г. е в размер на 966 000 000 EUR по текущи цени.
2. В допълнение към това финансовите ресурси за Украйна, осигурени чрез член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 202X/XXXX [Глобална Европа] от резерва за Украйна в съответствие с член 6 от Регламент (ЕС, Евратом) 202X/XXXX [Регламента за МФР], може да се използват, когато е целесъобразно, за предоставяне на подкрепа от Съюза за Украйна съгласно настоящия регламент.
3. В бюджета на Съюза за периода след 2034 г. могат да се впишат бюджетни кредити за покриване на необходимите разходи и за осъществяване на управлението на действията, които не са приключени до края на инструмента.
4. Финансовият пакет, посочен в параграф 1 от настоящия член, финансовите ресурси, посочени в параграф 2 от настоящия член, и сумите на допълнителните ресурси, посочени в член 3, могат да се използват и за техническа и административна помощ за изпълнението на инструмента, като например дейности за подготовка, мониторинг, контрол, одит и оценка, корпоративни информационни системи и платформи, информационни дейности, дейности за осигуряване на видимост и комуникационни дейности, включително институционална комуникация относно политическите приоритети на Съюза, и всяка друга техническа и административна помощ или свързани с персонала разходи, направени от Комисията за управлението на инструмента.

5. По отношение на външния компонент на инструмента, за изпълнението на настоящия регламент се прилагат определения в член 22 от Регламент (ЕС) 202X/XXXX [Глобална Европа] правила и процедури относно пренасянето, годишните траншове, възстановяванията на средства, приходите и събиранията от финансови инструменти, финансирани по настоящия инструмент или предшестващите го регламенти, както и излишъците от бюджетните гаранции и заемите, провизирани по настоящия инструмент или предшестващите го регламенти.]

Член 4

Допълнителни ресурси

Държавите членки, институциите, органите и агенциите на Съюза, държавите партньори, международни организации, международни финансови институции или други трети страни могат да правят допълнителни финансови или нефинансови вноски за инструмента. Допълнителните финансови вноски представляват външни целеви приходи по смисъла на член 21, параграф 2, букви а), г) или д) или член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

Алтернативно, комбинирано и кумулативно финансиране

1. Инструментът се изпълнява в полезно взаимодействие с други програми на Общността и на Съюза. За действие, за което е предоставено финансиране от Общността и от Съюза от друга програма, също може да бъде предоставено финансиране. За съответната вноска се прилагат правилата на съответната програма на Съюза, или за всички вноски може да се прилага единен набор от правила и може да бъде сключено единно правно задължение. Ако вноската на Съюза се основава на допустимите разходи, кумулативната подкрепа от бюджета на Съюза не надвишава общите допустими разходи за действието и може да бъде изчислена пропорционално в съответствие с условията за предоставяне на подкрепа.
2. Процедурите за възлагане, предоставяне или присъждане по инструмента могат да се провеждат съвместно при пряко или непряко управление с държавите членки, институциите, органите и агенциите на Съюза, държавите партньори, международни организации, международни финансови институции или други трети страни („партньори в съвместната процедура за възлагане, предоставяне или присъждане“), при условие че се гарантира защитата на финансовите интереси на Съюза. Тези процедури са предмет на единен набор от правила и водят до сключването на единни правни задължения. За тази цел партньорите в съвместната процедура за възлагане, предоставяне или присъждане могат да предоставят ресурси за инструмента в съответствие с член [4] от настоящия регламент или на партньорите може да бъде възложено изпълнението на процедурата за възлагане, предоставяне или присъждане, когато това е приложимо в съответствие с член 62, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. При съвместни процедури за възлагане, предоставяне или присъждане представители на партньорите в съответната процедура може също да бъдат членове на комисията за оценка по член 153, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

Член 6

Изпълнение и форми на финансиране от Съюза

1. Инструментът се изпълнява в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 при пряко управление или при непряко управление със субектите, посочени в член 62, параграф 1, буква в) от същия регламент.
2. Финансирането от Съюза може да се предоставя под всякаква форма в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, по-специално безвъзмездни средства, награди, поръчки, нефинансови дарения, бюджетни гаранции, финансови инструменти и операции за смесено финансиране.

ГЛАВА II

ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЛИЧНИТЕ КОМПОНЕНТИ НА ИНСТРУМЕНТА

РАЗДЕЛ 1: СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА ВЪНШНИЯ КОМПОНЕНТ НА ИНСТРУМЕНТА

Член 7

Рамка на политиката

Политиките, определени в споразуменията за асоцииране, споразуменията за партньорство и сътрудничество, в това число споразуменията за сътрудничество в ядрената област, многостранните споразумения, правно необвързващите инструменти, например меморандумите за разбирателство, договорите, конвенциите, декларациите и други споразумения, с които се установява отношение между Съюза и/или Общността и нейните държави партньори, както и заключенията на Европейския съвет и заключенията на Съвета, декларациите от срещи на върха, заключенията от срещи на високо равнище с държавите партньори, стратегиите и съобщенията от Комисията и съвместните съобщения от Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, представляват цялостната рамка на политиката за прилагането на инструмента.

Изпълнение и допустимост в съответствие с „Глобална Европа“

1. Освен ако в настоящия регламент не е предвидено друго, финансирането от Съюза за външния компонент на инструмента се изпълнява в съответствие с настоящия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 и, когато е целесъобразно, глава II и глава III в дял II от Регламент (ЕС) 202X/XXXX [Глобална Европа], с изключение на член 19, член 20, параграфи 2 и 3 и член 26 от посочения регламент. Правилата за допустимост, определени в член 20, параграфи 1 и 4—12 от Регламент (ЕС) 202X/XXXX [Глобална Европа], се прилагат за всички действия, финансирани по външния компонент.
2. [Когато подкрепата от Съюза се предоставя под формата на бюджетна гаранция или финансов инструмент, включително когато е съчетана с безвъзмездна подкрепа при операция за смесено финансиране, тя се предоставя изключително чрез механизма за изпълнение на „Глобална Европа“ и се изпълнява в съответствие с приложимите правила на механизма за изпълнение на „Глобална Европа“ чрез споразумения, сключени за този вид подкрепа по линия на механизма за изпълнение на „Глобална Европа“.]
3. [Подкрепата от Съюза под формата на бюджетна гаранция се предоставя до максималния размер на бюджетната гаранция, определена с Регламента за „Глобална Европа“.]
4. [Когато инструментът използва механизма за изпълнение на „Глобална Европа“, той осигурява провизирането за бюджетната гаранция и финансирането за финансовите инструменти, включително когато са съчетани с безвъзмездна подкрепа под формата на операция за смесено финансиране.]

Член 9

Заеми в рамките на Евратом

1. [Подкрепата от Съюза за Украйна под формата на заеми съгласно Решение № 77/270/Евратом на Съвета се предоставя до максималния размер, посочен в член 6, параграф 2, втора алинея от Регламент (ЕС) 202X/XXXX [Глобална Европа]. Разпоредбите на член 24, параграф 3, последна алинея от Регламент (ЕС) 202X/XXXX [Глобална Европа] се прилагат за заемите за Украйна съгласно Решение № 77/270/Евратом на Съвета.]
2. Процентът на провизиране за подкрепата от Съюза под формата на заеми за Армения съгласно Решение № 77/270/Евратом на Съвета е процентът на провизиране, определен в член 24 от Регламент (ЕС) 202X/XXXX [Глобална Европа].

Многогодишни индикативни програми

1. Прилагането на външния компонент на инструмента се осъществява чрез многогодишни индикативни програми, приети чрез актове за изпълнение в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 17, параграф 2. Тези многогодишни индикативни програми:
 - а) имат за цел да предоставят съгласувана рамка за сътрудничество между Общността и съответните държави или региони партньори, по начин, който съответства на общото намерение и обхвата, целите, принципите и политиката на Общността и се основава на рамката относно политиката, посочена в член 7 от настоящия регламент;
 - б) представляват обща основа за сътрудничеството в областта на ядрената безопасност съгласно инструмента и в тях се определят целите на Общността за сътрудничество, като се отчитат потребностите на съответните държави, приоритетите на Общността, международната ситуация и дейностите на съответните държави партньори;
 - в) съдържат посочване на добавената стойност на сътрудничеството по буква б), както и на начините за избягване на припокриването с други програми и инициативи, по-специално такива на международни организации, които преследват сходни цели, и на други големите донори;
 - г) включват определяне на географските и политическите приоритети, избрани за финансиране от Съюза, конкретните цели, и, когато е целесъобразно, ориентировъчното разпределение на финансовите средства и методите за изпълнение;

д) се основават на диалог с държавите или регионите партньори, в който участват съответните заинтересовани страни, по-специално правителствени и регулаторни органи и определените от тях организации, както и, когато е целесъобразно, на консултации с Групата на европейските регулатори в областта на ядрената безопасност (ENSREG), създадена с Решение 2007/530/Евратом на Комисията²².

2. Многогодишните индикативни програми могат да бъдат преразглеждани ad hoc, когато това е необходимо за ефективното им изпълнение, по-специално когато са налице съществени промени в рамката на политиката, посочена в член 7, или вследствие на кризисна ситуация или след криза. Процедурата по разглеждане, посочена в член 17, параграф 2, се прилага и за измененията на многогодишните индикативни програми.

Член 11

Приемане на планове за действие и мерки

1. Комисията приема годишни планове за действие в рамките на външния компонент на инструмента. Комисията обаче може да приеме многогодишни планове за действие, когато това е оправдано от естеството и целите на дейностите.
2. Годишните или многогодишните планове за действие и мерките в рамките на външния компонент на инструмента представляват работни програми по смисъла на Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. В плановете за действие и мерките се взема предвид специфичният контекст и за всяко действие се посочват елементите, определени в член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 202X/XXXX [Глобална Европа].

²² Решение 2007/530/Евратом на Комисията от 17 юли 2007 г. за създаване на Европейска група на високо равнище за ядрена безопасност и управление на отпадъците (ОВ L 195, 27.7.2007 г., стр. 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2007/530/oj>).

3. Комисията приема чрез актове за изпълнение плановете за действие и мерките, посочени в параграфи 1 и 2. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 17, параграф 2.
4. Процедурата по разглеждане, посочена в параграф 3, не се изисква по отношение на:
- а) специални мерки и мерки за подкрепа, за които финансирането от Съюза не надвишава 5 милиона евро;
 - б) технически изменения, при условие че не засягат съществено целите на съответния план за действие или съответната мярка, като например:
 - i) промяна на метода за изпълнение;
 - ii) преразпределяне на средствата между действията, съдържащи се в даден план за действие;
 - iii) увеличения на бюджета на плановете за действие и мерките с не повече от 20% от този бюджет и без да се надхвърля сумата от 5 милиона евро.

Когато бъдат приети в съответствие с настоящия параграф, специалните мерки и мерките за подкрепа, както и техническите изменения се съобщават в срок от един месец след приемането им на държавите членки чрез комитета, посочен в член 17, параграф 1. Те се съобщават и на Европейския парламент.

5. В надлежно обосновани случаи на спешна нужда, свързани с необходимостта от бърза реакция от страна на Общността, Комисията приема или изменя плановете за действие или мерките, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, посредством актове за изпълнение с незабавно приложение в съответствие с процедурата по член 17, параграф 3.

Критерии за международно сътрудничество

1. По линия на външния компонент на инструмента може да се финансират действия в държави партньори в съответствие с критериите, определени в настоящия член.
2. Основата за сътрудничеството е общо разбиране или взаимно споразумение между държавата партньор и Общността.
3. Държавите партньори, които желаят да си сътрудничат с Общността в областта на гаранциите за ядрения материал, са страни по Договора за неразпространение на ядреното оръжие и са сключили споразумение за всеобхватни гаранции с МААЕ или имат влязъл в сила допълнителен протокол с МААЕ.
4. Държавите партньори, които желаят да си сътрудничат с Общността в областта на ядрената безопасност, са [...] страни по Конвенцията за ядрена безопасност и Единната конвенция за безопасност при управление на отработено гориво и за безопасност при управление на радиоактивни отпадъци или по други съответни конвенции, или са предприели стъпки, показващи твърдия им ангажимент за присъединяване към тези конвенции.

5. Държавите партньори, които искат да си сътрудничат с Общността в областта на подготвеността и реагирането при извънредни ситуации, радиационната защита или управлението на радиоактивни отпадъци и които не са страни по международните инструменти, посочени в параграфи 3 и 4, не разполагат с ядрени инсталации на своя територия.
6. Сътрудничеството с държави партньори, които не са страни по международните инструменти, посочени в параграфи 3 и 4, и не разполагат с ядрени инсталации на своя територия, е възможно единствено при пряко искане от съответните държави партньори и се ограничава до подкрепата, поискана от тях в случай на ядрена авария или случай на радиационна опасност, както е посочено в Конвенцията за оперативно уведомяване при ядрена авария и Конвенцията за помощ в случай на ядрена авария или радиационна аварийна обстановка.
7. Сътрудничеството по настоящия инструмент с държави партньори, които не са в състояние да изпълнят критериите за страни по международните инструменти, посочени в параграфи 3 и 4, по-специално когато такова участие подлежи на условия, свързани с държавност, членство или признаване в рамките на Организацията на обединените нации или други съответни многостранни споразумения, или когато процедурите за присъединяване към такива международни инструменти са в ход, може по изключение да се осъществява с оглед постигане на целите, посочени в член 2, параграф 3.
8. С цел да се гарантира и да се следи за спазването на свързаните със сътрудничеството цели на инструмента, съответната държава партньор приема оценката на предприетите действия. Тази оценка дава възможност за мониторинг и проверка на съответствието с целите и е условие за продължаване на плащането на финансовия принос от Общността.

9. При сътрудничеството по настоящия инструмент с държави партньори, когато е целесъобразно, се вземат предвид международно признатите принципи и методи, свързани с потенциалното трансгранично отражение върху околната среда, което може да възникне от ядрени инсталации в държавите партньори, включително свързаното с нормалната експлоатация и сценариите за аварии. Държава членка, която има вероятност да бъде пряко засегната от потенциални трансгранични въздействия от ядрени инсталации в държава партньор, може да поиска от Комисията да осъществи контакт с държава партньор с цел получаване на съответната информация.
10. Операторите на ядрени централи в държавите партньори могат да получат подкрепа в изключителни, ограничени във времето и специфични за обекта случаи, включително за извънредни ситуации, свързани с ядрената безопасност, разработването на стратегия за изпълнение на препоръките, произтичащи от рецензираните от ENSREG оценки на риска и безопасността, в това число стрес тестове и тематични партньорски проверки, разработването на критерии и концепции, насочени към постигане на най-високи стандарти за управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци, разработването на стратегии за гарантиране на безопасното извеждане от експлоатация на остарели ядрени съоръжения и прилагането на ефикасни и ефективни гаранции, както и управлението на знанията и обучението в областта на ядрената безопасност.

Член 13

ЕВРОПЕЙСКА СЛУЖБА ЗА ВЪНШНА ДЕЙНОСТ (ЕСВД)

Външният компонент на инструмента се изпълнява, като се взема предвид ролята на ЕСВД, предвидена в Решение 2010/427/ЕС на Съвета, и по-специално в членове 3 и 9 от него.

РАЗДЕЛ 2: СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА ВЪТРЕШНИЯ КОМПОНЕНТ НА ИНСТРУМЕНТА

Член 14

Работни програми

1. Изпълнението на вътрешния компонент на инструмента се осъществява чрез работните програми, посочени в член 110 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. Работните програми се приемат в съответствие с процедурата, посочена в член 4 от Решение 96/282/Евратом на Комисията.
2. Работната програма за вътрешния компонент на инструмента:
 - а) има за цел да се осигури общ преглед на дейностите, планирани за периода, обхванат от многогодишната работна програма;
 - б) представлява обща основа за изпълнението на дейностите, обхванати от настоящия регламент, и се основава на най-високите стандарти за ядрена безопасност и на най-добрите практики за справяне с ядрените отговорности на Общността.

Изпълнение и форми на финансиране от Съюза и критерии за допустимост за прилагането на вътрешния компонент на инструмента

Освен ако в настоящия регламент не е предвидено друго, финансирането от Съюза за вътрешния компонент на инструмента се изпълнява в съответствие с настоящия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

Само следните дейности са допустими за финансиране от Съюза по вътрешния компонент на инструмента:

- а) безопасна защита и експлоатация на спрените ядрени съоръжения;
- б) демонтиране на остарели или неизползвани ядрени съоръжения, или и двете;
- в) безопасно управление на радиоактивни отпадъци и отработено гориво, включително събиране, характеризиране, преработване, транспортиране и съхранение;
- г) намаляване на наличностите на ядрени материали в обектите на JRC;
- д) разработване и изграждане на съоръжения за управление на радиоактивни отпадъци;
- е) изготвяне и актуализиране на планове за извеждане от експлоатация, технически проучвания и лицензионни досиета;
- ж) външна подкрепа за разработване, оценка и управление на проекти;
- з) оперативна подкрепа, в това число радиационна защита, оборудване и поддръжка на съоръжения;
- и) обсъждания на доброволен принцип с държавите членки — домакини с оглед на потенциалното прехвърлянето на ядрени отговорности от Комисията;
- й) комуникация и сътрудничество с външни заинтересовани страни;
- к) събиране, разработване, оценка и разпространение на знания относно извеждането от експлоатация на ядрени съоръжения, включително дейности по обучение;
- л) всяка друга дейност в подкрепа на извеждането от експлоатация на ядрените съоръжения на Комисията в обектите на JRC и на знанията за извеждането от експлоатация на ядрени съоръжения и управлението на отпадъците, както е посочено в член 2.

Разпоредба за обмен на знания

1. Знанията, натрупани в процеса на изпълнение на програмата на JRC за извеждане от експлоатация и управление на отпадъците, както и на програмата за подпомагане на извеждането от експлоатация, създадена съгласно Регламент (ЕС) 202X/XXXX [Игналина]²³, се разпространяват на равнището на Общността.
2. Дейностите за осъществяване на посочената в параграф 1 дейност се финансират по линия на инструмента. JRC координира структурирането на знанията и разпространението им в държавите членки.
3. Процесът на разпространение на знанията се включва и определя в работната програма, посочена в член 14 .

²³ Регламент (ЕС) .../... [Игналина] на Съвета за създаване на програма за подпомагане на извеждането от експлоатация на ядрената централа „Игналина“ в Литва за периода 2028 – 2034 г. и за отмяна на инструмента съгласно Регламент (ЕС) 2021/101 (ОВ, ..., ... ELI: ...).

ГЛАВА III

ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ПРАВОМОЩИЯ, ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 17

Процедура на комитет

1. За външния компонент на инструмента Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011[...] и заседава поне веднъж годишно.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 8 от Регламент (ЕС) № 182/2011, във връзка с член 5 от него.
4. Когато становището на комитета трябва да бъде получено по писмена процедура, тази процедура се прекратява без резултат, ако в рамките на срока за даване на становище председателят на комитета вземе такова решение или обикновено мнозинство от членовете на комитета отправят такова искане.

5. В съответствие с международните споразумения, сключени от Съюза, представители на държави партньори или международни организации могат да бъдат поканени като наблюдатели на заседанията на комитета при условията, определени в неговия процедурен правилник, като се вземат предвид сигурността и общественият ред на Съюза или на неговите държави членки. Представители на държави партньори или международни организации не присъстват на обсъжданията по въпроси, свързани с критериите за допустимост съгласно членове 8 и 12 от настоящия регламент.
6. Държавите членки могат да поискат разглеждане на всякакви други въпроси, свързани с изпълнението на инструмента.

Член 18

Отмяна

Регламенти (Евратом) 2021/100 и (Евратом) 2021/948 се отменят, считано от 1 януари 2028 г.

Член 19

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент не засяга продължаването или изменението на съответните дейности — до тяхното приключване — съгласно регламенти (Евратом) 2021/100 и (Евратом) 2021/948, които продължават да се прилагат за тези дейности до тяхното приключване.
2. Финансовият пакет за инструмента може да обхваща и разходите за техническа и административна помощ, необходими, за да се гарантира преходът между инструмента и мерките, приети съгласно регламенти (Евратом) 2021/100 и (Евратом) 2021/948.

Член 20

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 1 януари 2028 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел [...] на [...] година.

За Съвета
Председател
